

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

CONSILIU

**Concluziile Consiliului din 20 mai 2014 privind promovarea antreprenoriatului în rândul
generației tinere în vederea sprijinirii incluziunii sociale a tinerilor**

(2014/C 183/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

RECUNOSCÂND CĂ:

1. Criza economică care a început în a doua jumătate a ultimului deceniu a creat o situație deosebit de fragilă pentru tânăra generație de astăzi. Ratele șomajului în rândul tinerilor continuă să se situeze la niveluri ridicate față de alte perioade din trecut, atingând 23,2 % în UE-28, respectiv 23,8 % în zona euro (în decembrie 2013).
2. Din cauza ratelor ridicate ale șomajului care afectează această categorie de vârstă, tinerii se confruntă cu un nivel sporit de sărăcie și de exclusiune socială, din ce în ce mai mulți dintre ei simțindu-se nevoiți să își părăsească țara de origine și, în anumite cazuri, chiar să emigreze în afara Europei, în căutarea unor perspective mai bune. Aceasta generează, în unele state membre, un fenomen de „exod de materie cenușie” care s-ar putea dovedi dificil de remediat.
3. Uniunea Europeană promovează antreprenoriatul prin intermediul Strategiei Europa 2020 și al inițiativelor sale emblematice privind „Noi competențe și locuri de muncă”, „O agendă digitală pentru Europa”, „O Uniune a inovării” și „Tineretul în mișcare”, încurajând viziunea antreprenorială, precum și cunoștințele, competențele și aptitudinile asociate, care pot să stimuleze competitivitatea și creșterea economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.
4. Antreprenoriatul reprezintă un vector important pentru creșterea economică și pentru crearea de locuri de muncă, permițând înființarea de noi operatori economici și de noi locuri de muncă, deschiderea de perspective privind noi piețe, creșterea productivității și crearea de bogăție. Tinerii care își dezvoltă o mentalitate antreprenorială au șanse crescute de inserție pe piața muncii. Antreprenoriatul și, în special, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă piatra de temelie a economiei UE, precum și cea mai importantă sursă de noi locuri de muncă⁽¹⁾.
5. Culturile care valorizează și recompensează comportamentul antreprenorial, precum asumarea de riscuri în mod calculat și o capacitate de gândire independentă, creează un mediu favorabil dezvoltării de soluții noi la provocările sociale. În acest sens, antreprenorii trebuie să se bucure de mai multă apreciere în percepția publică, educația antreprenorială trebuie intensificată, iar grupurile slab reprezentate trebuie să beneficieze de o atenție specială și de ajutor în vederea lansării de afaceri sau de întreprinderi și a gestionării și extinderii acestora.

⁽¹⁾ Peste 99 % din totalitatea întreprinderilor europene sunt, de fapt, IMM-uri. Acestea oferă două din trei locuri de muncă în sectorul privat și contribuie la peste jumătate din valoarea adăugată totală creată de întreprinderile din UE (pagina de internet a Direcției Generale Întreprinderi și Industrie – Comisia Europeană).

6. Antreprenoriatul nu reprezintă un demers motivat strict de profit. La combaterea principalelor provocări societale cărora trebuie să le facem față contribuie o serie de actori diferiți, care provin atât din sectorul public, cât și din cel privat, precum și din rândurile societății civile și ale organizațiilor din economia socială⁽¹⁾, care combină o dimensiune socială cu una antreprenorială. Acest fenomen poartă denumirea de „antreprenariat social”, iar noile tipuri de organizații care au apărut în acest context, denumirea de „întreprinderi sociale”.
7. Cultura și creativitatea au fost identificate în „cadrul reinnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului” drept un domeniu de acțiune relevant pentru tineri. Sectoarele culturale și creative⁽²⁾ pot oferi posibilități considerabile de a transforma creativitatea și capitalul uman al tinerilor în creștere inteligentă și locuri de muncă. În era digitală, participarea la cultură constituie un instrument puternic de promovare a incluziunii sociale și a angajamentului social, în special în rândul tinerilor.
8. În raportul său final, grupul de experți pentru „promovarea creativității și a capacității de inovare a tinerilor prin identificarea competențelor și a aptitudinilor dobândite prin învățarea nonformală și informală” a analizat modalitățile de îmbunătățire a capacității de inserție profesională a tinerilor.

CONSIDERĂ CĂ:

9. Antreprenoriatul poate constitui un element important din perspectiva autonomiei, a dezvoltării personale și a bunăstării tinerilor. Antreprenoriatul poate fi considerat drept una dintre soluțiile disponibile pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor.
10. Europa ar trebui să investească în educație și formare antreprenorială, în crearea unui mediu în care antreprenorii să își poată realiza optim potențialul și să se poată dezvolta, în comunicarea cu grupuri specifice, precum și în vizibilitatea antreprenorilor ca modele de urmat.
11. Modelul „antreprenoriatului social”, care vizează în primul rând contribuția la binele comun al societății, poate prezenta în special atractivitate pentru tineri și le poate oferi acestora posibilitatea de a contribui cu soluții inovatoare la provocările actuale, de ordin economic, social și legate de mediu. Acest concept al unui antreprenariat social apropiat de oameni și de comunitățile locale asigură coeziune socială prin implicarea tinerilor, inclusiv a celor care fac parte din grupuri vulnerabile.
12. Întreprinderile sociale⁽³⁾ contribuie la o creștere inteligentă răspunzând noilor necesități prin intermediul inovării sociale; ele creează o creștere economică durabilă prin faptul că țin seama de impactul lor asupra mediului și prin viziunea lor pe termen lung; ele reprezintă un element central al unei creșteri economice favorabile incluziunii, datorită importanței pe care o acordă oamenilor și coeziunii sociale.

ÎN ACEST SENS:

13. Politica pentru tineret poate juca un rol în cadrul cooperării transsectoriale care poate contribui la înlăturarea barierelor. Antreprenoriatul, ca multe alte domenii, necesită o abordare pe termen lung și o puternică încredere în capacitățile tinerilor. Pentru a realiza acest antreprenorial – spirit de inițiativă, încredere, o capacitate de a-și asuma riscuri în mod calculat, creativitate, organizare, tenacitate – pentru ca ulterior să își poată realiza pe deplin potențialul și să se integreze cu succes pe piața muncii. Referitor la scopul de a promova antreprenoriatul în rândul tinerilor, cu un accent deosebit pe antreprenoriatul social, au fost identificate următoarele priorități:

— Dezvoltarea viziunii antreprenoriale și a aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor prin intermediul educației formale, nonformale și informale. Competențele antreprenoriale includ aptitudini și atitudini transversale, precum și cunoștințe. Activitățile pentru tineret reprezintă un instrument-cheie pentru dezvoltarea aptitudinilor transversale.

(1) În UE, peste 14,51 milioane de persoane sunt ocupate în muncă în cadrul economiei sociale, ceea ce reprezintă 6,5 % din totalul persoanelor în activitate. Acest sector include organizații cu statut juridic special (cooperative, fundații, asociații, societăți mutuale), precum și întreprinderi sociale care se prezintă sub formă de societăți private sau societăți anonime tradiționale [Inițiativa pentru antreprenoriatul social – SEC(2011) 1278 final].

(2) Sectoarele culturale și creative reprezintă 4,5 % din PIB-ul european, aproape 8 milioane de lucrători fiind ocupați în muncă în aceste sectoare [Promovarea sectoarelor culturale și creative pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă în UE – COM(2012) 537 final].

(3) O întreprindere socială, actor al economiei sociale, este o întreprindere al cărei principal obiectiv este cel de a avea un impact social mai curând decât cel de a genera profit pentru proprietarii sau acționarii săi. Întreprinderile sociale funcționează pe piață furnizând bunuri și servicii în mod antreprenorial și inovator și își utilizează profiturile cu predilecție pentru atingerea unor obiective sociale. Aceste organizații sunt gestionate în mod deschis și responsabil, în special prin implicarea angajaților lor, a consumatorilor și a părților interesate care sunt afectate de activitățile lor economice [Inițiativa pentru antreprenoriatul social – SEC(2011) 1278 final].

- Promovarea activităților pentru tineret (prin activități de informare, consiliere și îndrumare) și a activităților de voluntariat în rândul tinerilor, ca mijloace de obținere a unor aptitudini necesare în vederea găsirii unui loc de muncă sau a lansării unui proiect propriu. Recunoașterea contribuției activităților pentru tineret la consolidarea și sprijinirea energiei creative a tinerilor și a capacității lor de inovare ca element-cheie pentru sprijinirea autodezvoltării acestora, precum și a incluziunii lor active.
- Dezvoltarea și întărirea „antreprenoriatului social” ca model antreprenorial în rândul tinerei generații, într-un mod care să îi poată îmbunătăți șansele de angajare, ținând totodată seama de valorile legate de durabilitate și de mediu.
- Promovarea însușirii, de către toți tinerii, a unor competențe digitale care să le permită acestora să exploateze pe deplin potențialul lumii digitale.
- Promovarea sensibilizării în raport cu mediul cultural, în rândul tinerilor, totodată în calitatea lor de actori și de utilizatori, pentru creșterea spiritului de inițiativă și a spiritului antreprenorial al acestora. Accesul la cultură și participarea activă la activități culturale pot contribui la bunăstarea tinerilor și la conștientizarea de către aceștia a legăturilor create de un patrimoniu cultural comun.

INVITĂ STATELE MEMBRE, ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

14. Să recunoască rolul important al antreprenoriatului și al întreprinderilor în combaterea șomajului în rândul tinerilor și să elaboreze și să perfecționeze politici în vederea unei mai bune cunoașteri a diverselor aspecte ale antreprenoriatului în rândul tinerilor.
15. Să recunoască importanța educației antreprenoriale de la o vârstă fragedă și să sublinieze rolul învățării nonformale și informale în asigurarea unei abordări holistice a dezvoltării personale a tinerilor și în facilitarea integrării reușite a acestora pe piața forței de muncă.
16. Să promoveze activitățile pentru tineret și activitățile de antreprenoriat ca instrumente-cheie în dezvoltarea competențelor transversale și nontehnice care sunt necesare în gestionarea afacerilor și în activitățile antreprenoriale. În acest sens, să dezvolte și să evidențieze și mai mult recunoașterea sau validarea învățării nonformale și informale, ținând seama, de asemenea, de rezultatele învățării care sunt relevante în materie de antreprenoriat.
17. Să aibă în vedere recunoașterea organizațiilor de tineret drept unul dintre principalii furnizori de învățare nonformală și informală având drept rezultat o viziune și aptitudini antreprenoriale. În acest sens, statele membre ar putea analiza posibilitatea consolidării sprijinului oferit organizațiilor de tineret în vederea furnizării de orientare, mentorat și formare profesională de înaltă calitate.
18. Să promoveze și să sprijine noile întreprinderi și întreprinderile sociale în depășirea obstacolelor semnificative întâlnite în ceea ce privește accesul la finanțare, serviciile de sprijin, oportunitățile în ceea ce privește îndrumarea de către mentori (inclusiv utilizarea eficientă a fondurilor europene structurale și de investiții, atunci când acest lucru este compatibil cu acordurile de parteneriat).
19. Să ofere sprijin, după caz, prin reducerea potențialelor obstacole în funcție de nivelul impactului social și de mediu.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA, ÎN LIMITA COMPETENȚELOR ACESTORA ȘI ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

20. Să sporească vizibilitatea antreprenoriatului social și să pună la punct instrumente care să permită o mai bună înțelegere a acestui sector. În acest sens, să urmărească o mai bună cunoaștere și să promoveze diferite forme de întreprinderi, întreprinderi sociale (inclusiv cooperativele), întreprinderi culturale și creative etc.
21. Să faciliteze efectuarea de stagii și de schimburi, împărtășirea experiențelor și alte activități de învățare care pot consolida atitudinile și competențele antreprenoriale (de exemplu, implicarea directă a tinerilor în experiențe antreprenoriale, formarea la locul de muncă, rețelele, promovarea unor competențe specializate) și să sprijine eforturile vizând definirea rezultatelor de învățare ale acestor activități. De asemenea, să promoveze elaborarea de instrumente care să le permită tinerilor să își evalueze și să își prezinte competențele antreprenoriale.
22. Să încurajeze micile întreprinderi și tinerii antreprenori să inoveze și să valorifice la maximum oportunitățile oferite de piața internă a UE, indemnându-i să se deplaseze în străinătate și să participe la transferuri de cunoștințe și la cooperarea la nivel transfrontalier. În scopul realizării acestor obiective, ar trebui promovate rețelele de tineri antreprenori sociali și potențiali parteneri.

23. Să încurajeze schimbul de oportunități și colaborarea între tinerii antreprenori din diferite state membre. Să consolideze solidaritatea intergenerațională reciprocă prin intermediul unor schimburi de cunoștințe între antreprenori cu mai multă experiență și tineri care aspiră să devină antreprenori. Să promoveze programe de mentorat în domeniul antreprenoriatului la nivel național și european.
24. Să intensifice cooperarea transsectorială și să asigure accesul la informare și la servicii de sprijin, în vederea creării unor condiții favorabile pentru tinerii antreprenori și a reducerii sarcinii administrative căreia trebuie să îi facă față aceștia.
25. Să promoveze accesibilitatea la nivelul tuturor părților interesate relevante și să încurajeze participarea la programele europene (precum Erasmus+, Erasmus pentru tineri antreprenori, în cadrul programului COSME, Fondul social european și alte programe de finanțare pentru întreprinderi sociale și microfinanțare în cadrul Programului pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială) pentru a dezvolta competențele antreprenoriale în rândul tinerilor, pentru a promova, după caz, un sprijin specializat pentru tinerii antreprenori și pentru a consolida capacitățile persoanelor care lucrează cu tinerii pentru a valorifica în mod optim potențialul acestora.

INVITĂ COMISIA:

26. Să aducă în atenția publicului tema antreprenoriatului în rândul tinerilor, inclusiv prin intermediul Portalului european pentru tineret, și să prezinte bune practici privind această temă (eventual în conjuncție cu „Săptămâna europeană a IMM-urilor”).
 27. Să lanseze activități de cercetare sau un studiu cu privire la antreprenoriatul în rândul tinerilor și să sporească baza de cunoștințe în acest domeniu, concentrându-se asupra tinerilor antreprenori, a antreprenoriatului social și a „locurilor de muncă verzi”, precum și a rolului activităților pentru tineret referitor la aceste aspecte.
 28. Să consolideze cooperarea activă în rândul tinerilor antreprenori cu partenerii relevanți din mediul social și de afaceri și cu alte părți interesate, inclusiv prin intermediul programului Erasmus+ și al programului Erasmus pentru tineri antreprenori.
-